

Nr 231.

Av herr Lundberg, om viss översyn av jaktlagstiftningen.

Genom kortare arbetstid, längre semester och förbättrade inkomster har allt större folkgrupper beretts möjligheter till rekreation och fritid. Efterfrågan på lämpliga fritidsområden och rekreationsmöjligheter har därmed ökat. Strandlagens tillkomst är bl. a. ett uttryck för samhällets vilja att åt allmänheten säkra tillgång till strandmark och vatten, och den ändrade naturskyddslagen skapar i sin tur ett ökat skydd åt de naturvärden, som bör skyddas från skadegörelse.

Jakt anses av många som ett värdefullt rekreativmedel. Naturvännens och jägarens intressen kan förenas genom den avkoppling och vederkvickelse man kan få i skog och mark med dess fauna. Tyvärr har vår jaktlagstiftning inte anpassats till den moderna sociallagstiftarens syn på människan, och stora grupper av jaktintresserade är avstängda från varje möjlighet att idka jakt.

Det måste skapas vidgade möjligheter för arrendatorer, mindre jordbrukare, arbetare och andra, som saknar jord, att få tillgång till lämpliga jaktmarker för ett överkomligt pris. Skall detta vara möjligt, måste man begränsa bolags-, universitets-, statliga och andra större skogsägares rätt till jakt på sina marker. Det väcker berättigad anstöt, att en enskild person får behärska tiotusentals tunnland jaktmark, under det att exempelvis arrendatorer och mindre jordbrukare, som får fodra villebrådet, helt saknar rätt till jakt. Om man inte vill frilägga jakt som en gemensam rätt, borde ingen enskild för jakt få disponera mer än exempelvis 200 tunnland. Den överskjutande delen skulle hembjudas till en gemensam sektor.

För närvarande är även en jaktarrendator i stort sett rättslös; sedan arrendetiden utgått kan han, trots att han varit en god jaktvårdare, nekas nytt arrende. Den fria prissättningen på jaktmark har även fört till en prispolitik, där endast de välsituerade kan vara med i konkurrensen. Det är av behovet påkallat, att även jaktmark faller under den offentliga priskontrollen.

Efterfrågan på jaktmöjligheter borde föra till likartade bestämmelser för jakt på enskilda eller allmänna jakt- eller vattenområden. Likaså bör licensjakten avskaffas, och endast i undantagsfall skall den tillåtas på älg, som förorsakar uppenbar skada på gröda, och då bör licensen givas till den som är utsatt för skadan, även om han icke äger marken. Den nuvarande licensjakten missbrukas av dem som förfogar över större jaktområden. Under ordinarie tid avhåller de sig från älg-

jakt, för att älg skall söka sig in på deras marker och sedan nedskjutas under tid då den mindre markägaren icke äger rätt att jaga.

Det borde även undersökas, om det är möjligt att finna någon form för införande av kompetensprov för utrönande av jägares lämplighet att med omdöme och skicklighet utöva jakt. De av bl. a. Jägarnas riksförbund anordnade s. k. jaktstigarna kan för detta syfte ha en uppgift att fylla. Det är orimligt att fortsätta med att anse jordinnehav som kvalificerande för innehav av jaktvapen. En person som vid ett tillfälle skjutit mot och hösten 1952 sköt ihjäl en jaktkamrat ansågs lämplig och berättigad att inneha gevär och en favoriserad ställning som licensjägare på älg. Hur sådana personer med urskillning skall kunna se att gallra ut mindre lämpliga livdjur är svårt för en lekman att förstå.

I Dagens Nyheter av den 26 september 1951 beskrives en medeltidsmässig jakt, där omdöme samt gentlemannamässigt uppförande i skog och mark syntes vara okända begrepp. I referatet sägs bl. a.: "Småtorpare, skogvaktare, eleganta hovjägmästare i nypressade gröna uniformer, guldgalonerade fjärdingsmän och hovintendenter med hela raden av märken i jägarhattarna snodde ut och in i personbilar och 'hundbilar', bestämda statspolisier sopade bort obehöriga bergslagsbor, dalmasar, västmanlänningar och annat folk från kronoparkerna. När skånska musikkopralen Nordberg från Ängelholm blåste i jägarhornet och 150 drevkarlar och fem drevflickor i schaletter och stövlar skrämde mångtaggarna ur deras fridfulla morgonlur var det bäst man höll sig undan! För skotten smällde och ljudet av klappråna rullade i lustiga tonvågor över gula myrmarker och vidder."

Tänk om folk, som går under namnet tjuvskyttar, skulle bära sig så hänsynslöst och brutalt åt, när de vistas i skog och mark för jakt, eller om vi skulle kunna tänka oss att släppa loss 150 drevkarlar och fem drevflickor på Stockholms gator, där de förde skråll och busliv, så skulle vi nog få höra indignerade protester, få se polisier som ingrep, för att inte tala om straff som skulle följa. Men i skog och mark, där fåglar och djur skall ha boplatz och tillhåll, där tillåts nutidsmänniskor att uppträda utan vett, vetande, hut och hyfsning. All jakt, där drevfolk skall driva ihop skogens djur, för att herremän och andra bekvämt skall få döda och slakta, bör i lag förbjudas. Detta bör ske utan undantag.

För att bl. a. komma till rätta med en del av de nämnda problemen behövs ett vidgat samarbete och ökad förståelse mellan olika organisationer och ämbetsverk, som sysslar med jakt och därmed sammanhängande problem. De båda huvudorganisationerna, Svenska jägarförbundet och Jägarnas riksförbund, borde givas en mera likaberättigad ställning, såväl när det gäller jakt och jaktvård som när det gäller

ekonomiska bidrag från samhället. Det kan inte vara rimligt, att Svenska jägarförbundet får sträva till att skapa ett nytt jaktmonopol i vårt land och att detta skall ske medelst lagstiftning och statliga bidrag. Denna utveckling kan inte vara lycklig, om man även vill skapa en demokratisk ordning i folklig inriktning och inte behålla dess herremaktsprägel. Att utöver exempelvis den ekonomiska tvångsanslutningen till Svenska jägarförbundet förutsätta en medlemmarnas övergång från Jägarnas riksförbund skulle vara till skada för jakt och jaktvård och borde därför vara uteslutet. Ett sådant förfarande skulle verka lika orimligt som att säga, att svensk socialdemokrati skulle upphöra för att slås samman med högern eller folkpartiet och för att genom dessa intressena skulle tillvaratas samt att militärer skulle bli verkställande ombudsmän.

En omprövning av samhällets inställning till jakt, jaktvård och ekonomiska bidrag är behövlig. En skyndsam översyn av bl. a. de ovan nämnda aktuella frågorna bör göras, men i avvaktan på utredningens resultat och förslag borde Kungl. Maj:t söka finna en form för att i olika avseenden betrakta de två jägarförbunden som jämställda parter. Detta bör givetvis beaktas även i utredningsarbete som gäller jakt och jaktvård.

Med hänvisning till det anförda hemställes,
att riksdagen måtte besluta

1. att hos Kungl. Maj:t anhålla om en skyndsam och allsidig utredning för att bereda mindre jordägare och icke jordägare ökad tillgång på jaktmöjligheter, bättre rättsskydd åt jaktarrendatorer, avskaffande av licensjakt å älg, att jägarförbunden i lagstiftning och anslag gives en mera likaberättigad behandling, samt i övrigt vidtaga den översyn av jaktlagstiftningen som erfordras, för att även den skall taga hänsyn till den demokratiska utvecklingen, samt

2. att från den 1 juli 1953 förbjuda all drevjakt.

Stockholm den 27 januari 1953.

John Lundberg.
